

Nr 14

Ordningsstadga för Riksdagens andra kammare

(antagen den 27 april 1949, med t. o. m. den 1 mars 1967 vidtagna ändringar)¹

Riksdagens andra kammare har den 1 mars 1967 beslutat att 17 § 1 mom., 19 § 2 mom. och 20 § 4 mom. i ordningsstadgan för Riksdagens andra kammare skall erhålla ändrad lydelse, och kommer till följd härav stadgan att ha följande ändrade lydelse.²

§ 1

Mom. 1. Kammaren sammanträder utan föregående kallelse varje riksdags första söckendag klockan 11. (Mot. 1966: 985)

Mom. 2. Den ledamot, som enligt 33 § riksdagsordningen äger att, innan val av talman och vice talmän skett, föra ordet i kammaren, anställer för tillfället protokollförande och de övriga befattningshavare, som erfordras.

§ 2

Mom. 1. Vid första sammanträdet föredrages inkommen berättelse om förloppet av den i 32 § riksdagsordningen omförmälda fullmaktsgranskning och anställes upprop av kammarens samtliga ledamöter. Finnes någon eller några frånvarande, skall sådant i protokollet antecknas.

Mom. 2. Förste vice talmannens plats i samlingssalen är till höger om, andre vice talmannens till vänster om talmansbordet.

Övriga ledamöter intaga plats i samlingssalen i följande ordning:

1.	Riksdagsmännen från Stockholms	stad;
2.	»	län;
3.	»	»
4.	»	»
5.	»	»
6.	»	»
7.	»	»
8.	»	»
9.	»	»
10.	»	»
11.	»	»
12.	»	»
13.	»	»
14.	»	»
15.	»	»
16.	»	»
17.	»	»
18.	»	»

¹ Här omtryckt

² Senaste lydelse av 17 § 1 mom., 19 § 2 mom. och 20 § 4 mom. se RFS 1967: 6

19.	Riksdagsmännen från Västmanlands	län;
20.	» » Kopparbergs	»
21.	» » Gävleborgs	»
22.	» » Västernorrlands	»
23.	» » Jämtlands	»
24.	» » Västerbottens	»
25.	» » Norrbottens	» .

För statsrådets ledamöter skola särskilda platser vara anordnade.

§ 3

Förteckning över kammarens ledamöter, efter den ordning, vari de hava sin plats i samlingssalen, skall genom kansliets försorg skyndsamt till trycket befordras.

§ 4

Kammarens ekonomiska angelägenheter handhavas av riksdagens förvaltningskontor. (Mot. 1966: 930)

§ 5

För alla val bestämmer kammaren tid, såvida ej därom finnes särskilt stadgat. (Mot. 1966: 930)

§ 6

Kammaren utser sex ledamöter att deltaga i tillsättandet av de i 30 § andra stycket riksdagsstadgan avsedda befattningshavare hos kammaren.

Vid tillsättandet av nämnda befattningshavare för kammarens sekreterare protokoll. Protokollet skall vid kammarens nästföljande sammanträde uppläsas.

§ 7

Mom. 1. Val av ledamöter i de ständiga utskotten skola företagas i den följd, vari utskotten i 36 § riksdagsordningen finnas angivna. I enahanda ordning utses suppleanter. Dessas antal skall i annat utskott än utrikesutskottet ävensom i riksdagens lönedlegation, därest icke kammaren särskilt annorlunda beslutar, motsvara de ordinarie ledamöternas. (Mot. 1954: 28, 1965: 758)

Mom. 2. Då kammaren utser nämnd eller valmän, skola suppleanter, därest icke kammaren särskilt annorlunda beslutar, väljas till antal, motsvarande fjärdedelen av de ordinarie ledamöternas. (Mot. 1960: 877, 1966: 930)

Mom. 3. Då i kammaren förrättat val är av beskaffenhet, att motsvarande val bör av första kammaren företagas, skall underrättelse om valets utgång sistnämnda kammare ofördröjligen meddelas.

§ 8

Utgången av kammarens val av ledamöter och suppleanter i utrikesutskottet och riksdagens lönedlegation skall hos Konungen skyndsamt anmälas. (Mot. 1965: 758)

§ 9

Den, som blivit utsedd till ledamot eller suppleant i utskott, riksdagens krigsdelegation eller riksdagens lönedlegation, må ej utan kammarens bifall undandraga sig sådant uppdrag. (Mot. 1965: 758)

§ 10

Mom. 1. Kallelse till sammanträde skall anslås i nedre förstugorna till riksdagens hus och på de platser i övrigt, talmannen beslutar, samt skall, där så ske kan, införas i en eller flera av de större, dagligen utkommande tidningarna. Om, under sammanträde på förmiddagen, dess fortsättning på kvällen prövas nödig, bör anslag därtill ske före klockan 16 och kammaren därom av talmannen underrättas. Anslag till sådant sammanträde bör ske jämväl i kammarens samlingsal. (Mot. 1966: 985)

Mom. 2. Skall, enligt förut fattat beslut, vid sammanträde val eller gemensam omröstning förrättas, bör sådant i kallelsen tillkännagivas.

Mom. 3. Skall sammanträde för ärende, varom i 56 § riksdagsordningen sägs, hållas inom lyckta dörrar, varde till sammanträdet kallelse utfärdad på sätt talmannen beslutar. Vid sådant sammanträde får annat ärende ej förekomma.

§ 11

Mom. 1. Har kammaren tillsatt enskilt utskott, sammankallas detta första gången av talmannen. (Mot. 1954: 28)

Mom. 2. Till sammanträde av enskilt utskott skall kallelse anslås senast klockan 18 föregående dag. (Mot. 1954: 28, 1966: 985)

Sådant utskott må ej sammankomma å tid, då sammanträde hålles av kammaren.

§ 12

Mom. 1. Ledamot, som vill inför kammaren yttra sig, begär ordet av talmannen och uppropas i den ordning, han därtill anmält sig. Hava två eller flera samtidigt begärt ordet, bestämmer talmannen ordningen dem emellan.

Mom. 2. Utan hinder av den i 1 mom. stadgade ordning må ledamot efter talmannens beprövande kunna erhålla ordet för kort genmäle, innefattande upplysning eller rättelse i anledning av föregående talares anförande eller bemötande av angrepp från dennes sida. Sådant genmäle må icke överskrida tre minuter, där ej talmannen av särskilda skäl medgivit ledamoten rätt till genmäle under sex minuter.

Mom. 3. Oberoende av ordningen mellan kammarens övriga ledamöter äger ledamot rätt att under överläggningen i ett ämne utan angivande av skäl instämma med närmast föregående talare.

Mom. 4. Vill någon av statsrådets ledamöter begagna sig av den i 53 § riksdagsordningen omförmälda rätt för dem att delta i överläggningarna, skall han därom göra anmälan hos talmannen och erhåller då ordet oberoende av ordningen kammarens ledamöter emellan; dock att ledamot, som erhållit rätt till kort genmäle, äger yttra sig före statsrådsledamot.

§ 13

Mom. 1. Ledamot, som yttrar sig inför kammaren, skall tala stående från den särskilda plats, som är för talare bestämd, eller från den plats, han i samlingsalen innehar.

Mom. 2. Statsrådsledamot, som i denna sin egenskap erhåller ordet, skall tala stående från någon av de platser, som för statsrådets ledamöter äro anordnade i kammaren, eller ock från den särskilda plats, som är bestämd för talare.

Mom. 3. Medan talare har ordet, eller eljest förhandlingar pågå, bör ordning och stillhet råda i samlingsalen.

§ 14

Reservation enligt 60 § riksdagsordningen emot kammarens beslut bör av närvarande ledamot omedelbart efter beslutets fattande anmälas.

§ 15

Kammarens beslutanderätt enligt 30 § 1 mom. riksdagsstadgan i frågor om anställning av bisysslekaraktär utövas av talmannen, vice talmännen och de enligt 6 § utsedda ledamöterna. (Mot. 1966: 985)

§ 16

Talmannen meddelar efter samråd med sekreteraren de särskilda föreskrifter, som finnas nödiga för ordningen och arbetet inom kammarens kansli, samt lämnar meddelanden och underrättelser enligt 30 § 5 mom. riksdagsstadgan.

Vid förfall för sekreteraren bestridas hans göromål av den, som talmannen därtill utser. (Mot. 1966: 985)

§ 17

Mom. 1. Motion må av ledamot avlämnas till talmannen under sammanträde med kammaren eller på kammarens kansli då sammanträde icke pågår. Motion, som avlämnats på kammarens kansli, anmäles av talmannen vid nästföljande sammanträde.

Motion bör avlämnas i tre exemplar samt vara försedd med uppgift om varje motionärs partibeteckning och bänknummer i samlingsalen. (Mot. 1967: 882)

Ändring i avlämnad motion får ej ske utan kammarens samtycke.

Mom. 2. Över alla i kammaren väckta motioner samt dit inkomna ärenden skall föras dagbok, som alltid bör finnas i kansliet tillgänglig.

§ 18

Mom. 1. Föredragningsämnen i kammaren äro endast sådana ärenden, som omförmälas i 3 § riksdagsstadgan.

Mom. 2. Har kammaren i avseende å något ärendes föredragning fattat särskilt beslut, anmärkes sådant å föredragningslistan, och göres däri jämväl vid varje ärende anteckning om skedd bordläggning.

Bland utskottsbetänkanden skola, där ej kammaren särskilt annorlunda beslutar, de, som vid ett kammarens sammanträde bordläggas första gången, uppföras främst och de, som då bordläggas andra gången, sättas sist å föredragningslistan till nästa sammanträde.

Har vederbörande utskott jämlikt 59 § riksdagsordningen hemställt, att betänkande skall till avgörande företagas efter allenast en bordläggning, skall detta anmärkas på föredragningslistan.

Mom. 3. Föredragningslistan skall, jämte tillhörande handlingar, alltid mellan sammanträdena vara tillgänglig i kammarens kansli.

Mom. 4. Föredragningslista bör före varje sammanträde anslås i samlingsalen och på de platser i övrigt, talmannen beslutar, samt i tryck utdelas till kammarens ledamöter.

Mom. 5. För sammanträde, varom i 56 § riksdagsordningen sägs, erfordras ej föredragningslista.

§ 19

Mom. 1. Ärende, vari utskott avgivit betänkande, bör, såvitt ske kan, icke till slutligt avgörande företagas, med mindre kammarens ledamöter därförinnan fått emottaga tryckta exemplar av betänkandet.

Mom. 2. Ledamot, som då ärende företages till avgörande avser att framställa yrkande, vars innebörd icke framgår av de tryckta handlingarna i ärendet, bör så snart ske kan underrätta talmannen därom. Yrkandet bör, utan motivering, uppsättas i skrift och utdelas till kammarens ledamöter före ärendets avgörande, där icke talmannen med hänsyn till yrkandets innebörd finner detta obehövt. (Mot. 1967: 882)

§ 20

Mom. 1. Ledamot av kammaren må, såsom i 52 § riksdagsordningen sägs, till ledamot av statsrådet framställa spörsmål i ämne utom föredragningslistan; sådana spörsmål äro antingen interpellationer eller enkla frågor för upplysningars inhämtande.

Mom. 2. Interpellation skall vara skriftligen uppställd och av bestämt innehåll samt vara försedd med särskild motivering. Interpellation skall uppläsa och i tre exemplar avlämnas i kammaren. Kammaren beslutar, huruvida interpellationen må framställas eller icke. Sådant beslut skall fattas utan föregående överläggning. Har interpellationen begärts på bordet, skall den vila till nästa sammanträde, då kammaren, på sätt nyss är sagt, ovillkorligen skall avgöra, huruvida interpellationen må framställas eller icke. Har kammaren medgivit interpellationens framställande, låte talmannen vederbörande statsråd ofördröjligen undfå del av interpellationen.

Mom. 3. Enkel fråga skall vara skriftligen uppställd och av bestämt innehåll utan att vara försedd med särskild motivering. Enkel fråga skall i fyra exemplar tillställas talmannen. Talmannen låte vederbörande statsråd genom kammarens kansli ofördröjligen undfå del av frågan.

Mom. 4. Sedan vederbörande statsråd meddelat talmannen sin avsikt att besvara spörsmål, varav han undfått del, överenskommer talmannen med statsrådet om vid vilket sammanträde spörsmålet må besvaras. Meddelande härom skall intagas i den dagens föredragningslista samt senast klockan 15 föregående dag anslås i nedre förstugorna till riksdagens hus och på de platser i övrigt, talmannen beslutar. Vid sammanträdet erhåller statsrådet ordet för spörsmålets besvarande i enlighet med den överenskommelse, som träffats med talmannen, dock ej före gemensam omröstning eller val. (Mot. 1966: 985)

Svar å framställd interpellation må omedelbart före avgivandet i tryckt eller stencilerad form utdelas till kammarens ledamöter. I sådant fall må

statsrådet kunna begränsa sitt anförande till en sammanfattning av huvudpunkterna i det utdelade svaret.

Vid besvarande av enkel fråga må endast den ledamot, som framställt spørsmålet, och det statsråd, som lämnar svaret, delta i överläggningen. Kammaren vare dock obetaget att, då viss fråga besvaras, på förslag av talmannen eller annan ledamot besluta upphäva den sålunda stadgade inskränkningen i yttranderätten; sådant beslut skall fattas utan föregående överläggning.

Svar på enkla frågor och anföranden i anledning därav böra icke överskrida tre minuter. (Mot. 1967: 882)

Sedan alla anmälda talare erhållit ordet, skall överläggningen på talmannens hemställan förklarad avslutad.

Mom. 5. Kammarens kansli skall upprätta särskild förteckning över avlämnade spørsmål och deras behandling.

§ 21

Mom. 1. Då omröstning till beslut eller val skall företagas med slutna sedlar, böra fyra ledamöter, vilka talmannen därom anmodar, taga plats vid talmansbordet, två för att biträda vid röstsedlarnas öppnande och granskning samt två för att jämte sekreteraren över valet eller omröstningen föra särskilda anteckningar. När därvid upprop av ledamöterna anställes, bör varje ledamot i den ordning, vari hans namn uppropas, framträda till talmansbordet och till talmannen avlämna sin röstsedel. Ej må i annan än nu stadgad ordning röstsedel avlämnas.

Mom. 2. Sedan samtliga avlämnade röstsedlar, som godkänts, blivit av talmannen upplästa och av sekreteraren jämte de tvenne, för sådant ändamål utsedda ledamöter antecknade, jämföras de över omröstningen eller valet förda anteckningar. Omedelbart härefter skall vid omröstning till beslut talmannen tillkännagiva för kammaren omröstningens utgång samt vid val sekreteraren därom upprätta och justera protokoll, vari de valdas namn införas i den ordning, efter vilken de tilldelats plats vid valet. Utgången av valet meddelas kammaren genom uppläsning och justering av omförmälda protokoll. Den av sekreteraren över valet förda anteckning skall med hans underskrift bestyrkas samt därefter fogas vid valprotokollet för att jämte detta förvaras.

§ 22

Kammarens förhandlingar skola vara offentliga utom då kammaren i något ärende beslutat att överläggningen skall hållas inom lyckta dörrar eller Konungen jämlikt 56 § riksdagsordningen därom förordnat eller justering verkställs av sådant kammarens protokoll, som enligt vad därom särskilt är stadgat skall hållas hemligt.

§ 23

Talmannen äger utfärda nödiga föreskrifter om åhörarnas tillträde till läktarna samt för ordningens vidmakthållande därstädes.

Den, som bryter emot dessa föreskrifter, varde genast avlägsnad. Uppstår eljest oordning, äger talmannen eller, innan talman blivit vald, ordföranden förordna om samtliga åhörare avlägsnande.

Gör någon, vilken såsom åhörare bevistar kammarens överläggningar, sig

skyldig till våldsgärning eller eljest till störande uppträdande av beskaffenhet att föranleda ansvar enligt allmän lag eller särskild författning, skall överträdelsen av talmannen hos riksdagens justitieombudsman för laglig beivran anmälas.

§ 24

Mom. 1. Talmannen äger bevilja ledamot ledighet från riksdagsgöromålen för en tid av högst åtta dagar. Önskar ledamot längre ledighet, skall han därom göra framställning hos kammaren. Sådan ledighet må ej beviljas för längre tid än fjorton dagar, såvida ej särskilda omständigheter föranleda beviljande av ledighet utöver nämnda tid.

Mom. 2. Är ledamot av laga förfall hindrad att delta i riksdagsgöromålen, skall han därom göra anmälan hos kammaren, därvid förfallet bör vara behörigen styrkt.

Mom. 3. Över de kammarens ledamöter, vilka åtnjuta ledighet eller hava behörigen styrkt laga förfall, skall förteckning vara att i kansliet tillgå. I förteckningen skall för varje gång noggrant angivas tiden för bortovarons början och slut. (Mot. 1966: 985)

Denna ordningsstadga träder genast i kraft.

Genom denna ordningsstadga upphäves den av kammaren den 17 juni 1933 antagna ordningsstadgan för kammaren.